

IZVJEŠĆE O RADU
AGENCIJE ZA ZAŠTITU OKOLIŠA
ZA 2012. GODINU

20. lipnja 2013.

PODACI O AGENCIJI ZA ZAŠTITU OKOLIŠA

Osnivač: Vlada Republike Hrvatske

Status: Javna ustanova

**Trg maršala Tita 8 (sjedište) Zagreb
Tel.: (01) 48 86 840, Faks: (01) 48 26 173**

**Ksaver 208, Zagreb
Tel.: (01) 48 86 866, Faks: (01) 48 86 850**

**Web stranice: www.azo.hr
e-pošta. info@azo.hr**

Matični broj subjekta: 080448270

OIB: 17382404634

SADRŽAJ

1. UVOD	4 -
1.1. OSNOVNI PODACI O AGENCIJI	4
1.2. DJELATNOST I OSNOVNI ZADACI	4
2. USTROJSTVO, LJUDSKI POTENCIJALI I INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA	5 -
2.1. USTROJSTVO I UPRAVLJANJE	5
2.3. INFORMACIJSKO I KOMUNIKACIJSKA TEHNOLOGIJA	7
3. USPOSTAVA I RAZVOJ INFORMACIJSKOG SUSTAVA ZAŠTITE OKOLIŠA	8 -
3.1. ODRŽAVANJE, NADogradnja I RAZVOJ INFORMACIJSKOG SUSTAVA ZAŠTITE OKOLIŠA	8
3.2. AKTIVNOSTI PO INFORMACIJSKIM PODSUSTAVIMA	8
4. IZVJEŠĆIVANJE O STANJU OKOLIŠA	11 -
4.1. IZVJEŠĆE O STANJU OKOLIŠA U REPUBLICI HRVATSKOJ	11
4.2. NACIONALNA IZVJEŠĆA PO TEMATSKIM PODRUČJIMA	12
4.3. NACIONALNA LISTA POKAZATELJA (NLP)	14
4.4. MEĐUNARODNO IZVJEŠĆIVANJE	14
4.5. KOMUNIKACIJA S JAVNOŠĆU	16
5. MEĐUNARODNA I PROJEKTNJA SURADNJA	19 -
5.1. SURADNJA S EEA, EK, UNECE, EUROSTAT-OM	19
5.2. MEĐUNARODNI PROJEKTI	20
6. SURADNJA NA NACIONALNOJ RAZINI	23 -
6.1. SURADNJA S MINISTARSTVIMA, JAVNIM USTANOVAMA, ZNANSTVENIM I STRUČNIM INSTITUCIJAMA	23
6.2. SURADNJA NA IZRADI PODLOGA ZA PREGOVARAČKI PROCES S EU	24
6.3. SURADNJA S REFERENTNIM CENTRIMA	24
7. FINACIJSKO POSLOVANJE	26 -
PRILOG: POPIS KORIŠTENIH KRATICA	28 -

1. Uvod

1.1. Osnovni podaci o Agenciji za zaštitu okoliša

Agencija za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu Agencija) javna je ustanova osnovana Uredbom Vlade Republike Hrvatske (NN 75/02) za prikupljanje i objedinjavanje prikupljenih podataka o okolišu na razini države, obradu tih podataka, vođenje baza podataka o okolišu, praćenje stanja okoliša i izvješćivanje o stanju okoliša, te za poslove uspostave, razvoja, vođenja i koordinacije jedinstvenog informacijskog sustava zaštite okoliša. Sukladno članku 37. Zakona o zaštiti okoliša (NN 110/07), Agencija je središnje informacijsko tijelo Države za koordinaciju izvješćivanja i izvješćivanje prema Europskoj komisiji o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša.

1.2. Djelatnost i osnovni zadaci

Osnovni zadaci Agencije jesu:

- uspostava, vođenje i održavanje *Informacijskog sustava zaštite okoliša* (u daljnjem tekstu *ISZO*),
- izrada izvješća sukladno nacionalnoj zakonskoj regulativi o zaštiti okoliša po tematskim područjima, te četverogodišnjeg *Izvješća o stanju okoliša RH*,
- izvješćivanje sukladno zahtjevima Europske unije (EU) i konvencijama Ujedinjenih naroda (UN),
- suradnja i koordinacija s Europskom agencijom za okoliš (u daljnjem tekstu EEA) te sudjelovanje u europskoj informacijskoj i promatračkoj mreži (*EIONET - European Environment Information and Observation Network*).

Izradom izvješća o stanju pojedinih sastavnica okoliša, Agencija pridonosi stvaranju utemeljenih podloga za praćenje i usmjeravanje politike zaštite okoliša i održivog razvoja. Agencija je dio mreže institucija koje, svaka u okviru svoje odgovornosti, obavljaju poslove u zaštiti okoliša, provode praćenja, mjerenja i istraživanja. Zadaća Agencije je prikupljanje i obrada podataka i informacija od suradničkih institucija i obveznika sustava, osiguranju kvalitete, cjelovitosti i pravodobnoj dostavi podataka u sklopu ISZO-a te izgradnji ISZO-a, kao pouzdane osnove za izradu izvješća o stanju okoliša. Agencija izrađuje baze podataka o stanju okoliša te razvija Informacijski sustav zaštite okoliša. U sustavu nacionalnog izvješćivanja o stanju okoliša, Agencija izrađuje izvješća temeljem prikupljenih i obrađenih podataka, te koordinira nacionalno i međunarodno izvješćivanje.

U procesu prikupljanja podataka i davanja podloga za kreiranje i poboljšanje politike zaštite okoliša i održivog razvoja te povećanja razine obaviještenosti o stanju okoliša Agencija razvija suradnju s tijelima državne uprave, lokalne i područne samouprave, te javnim institucijama.

2. Ustrojstvo, ljudski potencijali i informacijska tehnologija

2.1. Ustrojstvo i upravljanje

Ustrojstvo

U Agenciji su ustrojene unutarnje ustrojstvene jedinice:

- Ured ravnatelja,
- Sektor praćenja stanja okoliša,
- Sektor razvoja informatičkih sustava,
- Sektor razvoja, projekata i međunarodne suradnje,
- Sektor općih poslova.

Upravljanje Agencijom

Upravljačka tijela Agencije su Upravno vijeće i ravnatelj. Početkom veljače imenovan je novi sastav Upravnog vijeća u sastavu prof. dr. sc. Goran Heffer, Jasenka Nećak, dipl. ing., Željko Stošić, dipl. ing., dr. sc. Mirjana Matešić, dipl. ing. i Hana Mesić, dipl. ing.

Tijekom prosinca dolazi do izmjene jednog člana Upravnog vijeća te se razrješuje imenovani Željko Stošić, dipl. ing., a imenuje se Silvia Cikoš, dipl. iur.

Do 6. ožujka 2012. Agenciju, kao ravnatelj, zastupa dr. sc. Mario Šiljeg, od 7. ožujka 2012. vršiteljica dužnosti ravnatelja je Hana Mesić, dipl. ing. Od dana 16. travnja 2012. Agenciju zastupa imenovani ravnatelj prof. dr. sc. Neven Voća.

U 2012. godini održano je šest sjednica Upravnog vijeća na kojima su se donosile odluke i suglasnosti vezane uz rad Agencije. Redovite teme kojima se bavilo Upravno vijeće tijekom 2012. godine bile su polugodišnje i godišnje Izvješće o radu Agencije, Izvješće o radu Agencije za javnost kao i Izvješće o radu Agencije 2011 za Vladu Republike Hrvatske, redovita tromjesečna financijska izvješća te financijski plan za 2013. godinu. Analiziran je Program rada i razvoja za 2013. godinu te se odlučivalo o primanju djelatnika u radni odnos. Obrađivana su pitanja odobravanja novih projekata, provedbe istih kao i imenovanja projektnih timova te druge važne informacije o tijeku pojedinih projekata u kojima je Agencija korisnik sredstava.

Nadalje, Upravno vijeće uviđa povećani opseg poslova, primarno proizišao iz procesa usklađivanja s poslovima i standardima prikupljanja i razmjene podataka s tijelima Europske unije (u daljnjem tekstu EU), te potiče nova organizacijska rješenja kako bi se obveze mogle provesti na vrijeme i u odgovarajućoj kvaliteti.

Razmatran je i prijedlog promjene naziva Agencije, koji je upućen nadležnom Ministarstvu na daljnje postupanje.

2.2. Resursi

Ljudski potencijali

Početak godine u Agenciji je u radnom odnosu bilo 59 djelatnika, dok je na njenom završetku u Agenciji bilo zaposleno 63 djelatnika. Potreba kadrovske jačanja Agencije bila je dodatno uvjetovana putem pregovora s Europskom unijom kako bi se obaveze, odnosno sve potrebne aktivnosti koje je Agencija kao i Republika Hrvatska preuzela, mogle provesti. U prvom dijelu godine raspisani su natječaji za zapošljavanje četiri djelatnika (u Sektoru praćenja stanja okoliša, Sektoru projekata, razvoja i međunarodne suradnje te Sektoru razvoja informatičkih sustava). Krajem godine pokrenut je natječaj za dva djelatnika u Odsjeku za klimatske promjene i dva djelatnika u Odsjeku za kakvoću zraka. Provedeni su i natječaji za zamjene odsutnih djelatnika (dugotrajna bolovanja/porodiljni dopust).

Jedna od osnova uspješnog poslovanja Agencije su kvalitetni i visokoobrazovni kadrovi, od kojih više od 90% djelatnika ima fakultetsku naobrazbu. Edukativne aktivnosti bile su usklađene s potrebama Agencije. Potrebna znanja za obavljanje svojih poslova djelatnici su usvajali putem seminara, radionica, sudjelovanjem u radnim skupinama u zemlji i inozemstvu, u kojima su sudjelovali i/ili bili obučavani od strane europskih stručnjaka za pojedina područja zaštite okoliša. Osim stručnih znanja, tijekom brojnih seminara povećana je razina informatičkih znanja, posebice znanja iz područja geoinformatike, za potrebe razvoja Informacijskog sustava zaštite okoliša. Dostupna sredstva programa školovanja organiziranog od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije te Središnje agencije za financiranje i ugovaranje iz segmenta upravljanja projektnim ciklusom, djelatnici su koristili sukladno dostupnim radionicama. Usvajanje stručnih znanja je iskorišteno putem programa tehničke pomoći (TaieX) te u sklopu projekata Europske unije, koji su najvećim dijelom bili usmjereni na podizanje znanja iz tematskih područja Klime, Voda, Otpada, Sektorskih pritisaka i Kvaliteta zraka.

Standardizacija i unaprjeđenje načina poslovanja

Agencija se u svom poslovanju opredijelila za uvođenje ISO normi te je uspješno uredila poslovanje po sljedećim ISO normama:

- ISO 9001 - upravljanje kvalitetom poslovanja,
- ISO 14001 – upravljanje okolišem,
- ISO 27001 - upravljanje informacijskom sigurnošću.

Sve norme implementirane su u svim ustrojstvenim jedinicama Agencije. Provedena je recertifikacija za norme ISO 9001 i ISO 14001, te je obavljena prva nadzorna provjera prema normi ISO 27001.

2.3. Informacijska i komunikacijska tehnologija

Pouzdan rad informatičkih sustava, aplikacija i infrastrukture kao dijelova Informacijskog sustava zaštite okoliša i sustava poslovanja Agencije omogućuju izvršavanje poslovnih procesa i usluga. Cjelokupni sustav se kontinuirano unaprjeđuje. Sustav čini više fizičkih i virtualnih poslužitelja uključujući poslužitelj baze podataka, aplikacijski poslužitelj, e-mail poslužitelj te vatrozid.

Tijekom 2012. godine postavljen je sustav kojim su obje lokacije Agencije (Ksaver i Trg maršala Tita) pokrivena bežičnim pristupom Internetu.

Za potrebe projekata/aktivnosti izvan Agencije osiguran je jedinstveni sigurnosni pristup centralnim bazama i dokumentima izvan lokacije, čime je osiguran integritet, sigurnost te ažurnost podataka i baza.

Osim tehničkih unaprjeđenja, Sektor razvoja informatičkih sustava proveo je radionice za djelatnike Agencije za Microsoft programska rješenja što je rezultiralo boljim znanjem korištenja programskih paketa i poboljšanja radnih i poslovnih procesa, a iste su bile bazirane na dijeljenju znanja unutar Agencije bez dodatno uloženih financijskih sredstava.

Pokrenut je sustav uspostave servisa pomoći putem aplikacije „Servis help deska“ za sve projekte i poslovne procese koji uključuju podršku Sektora razvoja informatičkih sustava čime se osigurala brža realizacije. Potpuna implementacija i funkcionalnost ove aplikacije očekuje se u 2013. godini.

3. Uspostava i razvoj Informacijskog sustava zaštite okoliša

3.1. Održavanje, nadogradnja i razvoj Informacijskog sustava zaštite okoliša

Informacijski sustav zaštite okoliša niz je međusobno informacijski povezanih elektroničkih baza podataka, aplikacija i izvora podataka o stanju i opterećenjima pojedinih sastavnica okoliša, pritiscima na okoliš, prostornim obilježjima te drugim podacima i informacijama važnim za praćenje stanja okoliša na nacionalnoj razini.

Razvoj Informacijskog sustava zaštite okoliša, je baziran na *Programu vođenja Informacijskog sustava zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje 2009. – 2012.*

Cilj razvoja *Informacijskog sustava zaštite okoliša* je povezivanje svih postojećih podataka i informacijskih tokova korištenjem informatičkih tehnologija u sklopu informacijskog sustava u kojemu su podaci na otvoren i transparentan način dostupni korisnicima na samom izvoru podataka. Krajem 2012. godine *Informacijski sustav zaštite okoliša* sadržavao je 47 baza podataka podijeljenih u 11 tematskih podsustava. Pojedini podsustavi tek su načelno ustrojani i još ne sadrže baze podataka.

Aktivnosti razvoja *Informacijskog sustava zaštite okoliša* sastojale su se od tehnološke i funkcionalne nadogradnje, održavanja postojećih komponenti Informacijskog sustava zaštite okoliša te planu izrade novih komponenti. Komponente Informacijskog sustava zaštite okoliša predstavljaju cjelovita rješenja koja uključuju baze podataka i aplikacije kojima se navedeni sustavi održavaju, nadograđuju i upravljaju u smislu novih načina upravljanja bazama, analitike i izrade konačnih izvješća.

U sklopu ovog skupa aktivnosti uspostavljena je Središnja baza matičnih podataka kroz Sustav upravljanja matičnim podacima (SUMP) koja sadrži razne javno dostupne registre, čime olakšava unos podataka u *Informacijski sustav zaštite okoliša*, čineći ga pouzdanijim i jednostavnijim za korištenje.

3.2. Aktivnosti po informacijskim podsustavima

Održavanje postojećih sustava/sastavnica Informacijskog sustava zaštite okoliša obuhvaćalo je analizu postojećeg stanja baze/aplikacije, planiranja i specifikacije nadogradnje sustava, procese ugovaranja kao i realizaciju koja je uključivala nadzor i testiranje implementiranih rješenja i novih verzija sustava.

Tijekom 2012. godine obavljalo se redovito održavanja te prioritetne nadogradnje na podsustavima veće važnosti i podsustavima koje je bilo nužno prilagoditi zbog promjene zakonodavne regulative.

Informacijski sustav postrojenja i emisija (ISPE): obavljano je preventivno i korektivno održavanje aplikacijskog sustava Registra onečišćavanja okoliša (ROO) čime je postignuta periodička provjera i kontrola rada sustava, ispravan rad, ali i nadogradnja novih

funkcionalnosti sustava unosa podataka, tjedni pregled stanja baze podataka te otklanjanje uzorka eventualnog zastoja u radu aplikacijskog sustava ROO (P18/02).

Realizirani su slijedeći projekti:

- nadogradnja sustava Registar onečišćavanja okoliša (ROO)
- nadogradnja javnog preglednika Registra onečišćavanja okoliša (ROO)
- uspostavljen je novi sustav: Hrvatski nacionalni portal registra onečišćenja okoliša (HNPROO) čije je javno predstavljanje i puštanje u rad provedeno 12. prosinca u 12:12 sati, a koji je izrađen sedam mjeseci prije zakonskog roka
- nadogradnja baze i aplikacije Registar postrojenja u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari i Očevidnik prijavljenih velikih nesreća (RPOT/OPVN)
- nadogradnja baze i aplikacije Očevidnika uporabnih dozvola i rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (BOUDR)

Informacijski sustav kakvoće zraka (ISKZ); uspostavljena je znatna nadogradnja sustava koja je osigurala prilagodbu Informacijskog sustava kakvoće zraka prema novom Zakonu o zaštiti zraka (NN 130/11) i pratećih akata.

Realizirani su slijedeći projekti:

- nadogradnja Sustava „Aplikacija/Baza podataka o kakvoći proizvoda i opremi na terminalima i benzinskim postajama“,
- nadogradnja Sustava „Aplikacija/Baza podataka o izvorima onečišćivanja zraka iz stacionarnih izvora“,
- nadogradnja Sustava „Aplikacija/Baza o kvaliteti zraka u Republici Hrvatskoj“,
- nadogradnja Sustava „Aplikacije/Baza podataka o hlapivim organskim spojevima u bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila“.

Dio nadogradnje Informacijskog sustava kakvoće zraka vezan uz klimatske promjene unaprjeđen je realizacijom projekta *Uspostava programskog rješenja „Inventar emisija stakleničkih plinova“ (INES)* s ciljem uspostave kontrole kvalitete prikupljenih podataka nacionalnog inventara stakleničkih plinova. Navedeni sustav omogućava transparentan pregled podataka, informacija i korespondencije svih obveznika i drugih sudionika u ovom nacionalnom sustavu.

Informacijski sustav mora (ISM): osigurano je preventivno i korektivno održavanje aplikacijskog sustava mora te funkcionalna nadogradnja i održavanje aplikacije „Baza podataka kakvoća mora za kupanje u Republici Hrvatskoj“ nužne za potrebe međunarodnog izvješćivanja prema Europskoj agenciji za okoliš (EEA) i Europskoj komisiji.

Informacijski sustav gospodarenja otpadom (ISGO): ostvareno je preventivno, korektivno i adaptivno održavanje aplikacijskog sustava kojim su usklađene postojeće funkcionalnosti programskog rješenja za upravljanje Bazom podataka o prekograničnom prometu otpada i Registra o dozvolama za gospodarenje otpadom sa središnjim sustavom za upravljanje matičnim podacima. Izrađen je i prijedlog predefiniranih izvješća za podatke o skupljenom i odloženom komunalnom otpadu. Rezultat navedenog projekta je novo aplikacijsko

rješenje koje je osiguralo potpuni uvid i vlasništvo Agencije nad strukturom modela podataka i programskog koda.

Daljnji razvoj Informacijskog sustava gospodarenja otpadom odvijao se kroz izradu prijedloga proširenja geografsko informacijskog sustava o odlagalištima iz baze Registar dozvola za gospodarenje otpadom.

Unutar Informacijskog sustava općih tema zaštite okoliša (ISOTZO) izrađeni su dodatni pretraživači za aplikacijski sustav „Dokumenti održivog razvitka i zaštite okoliša“ radi bolje funkcionalnosti baze dokumenata, izvođenja podataka za potrebe izvješćivanja, te su načinjeni prateći dokumenti za korisnike.

Pojedini poslovi razvoja baza podataka provedeni su neplanirano. Na zahtjev resornog Ministarstva izrađene su radne podloge za izradu Nacrta zakona o otpadu, u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU), što je rezultiralo unaprjeđenjem koje je omogućilo izradu Karata gospodarenja otpadom i izradu popratnih izvješća. Žurnost uspostave geografskog informacijskog sustava, potaknuta je i implementacijom *Inspire* direktive kao platforme za višetematsku vizualizaciju, razmjenu podataka i analitiku stanja okoliša u prostoru sa svrhom izrade izvješća, ali i potrebom planiranja, upravljanja i povezivanja Informacijskog sustava zaštite okoliša s ostalim institucijama/sustavima.

Poduzete su mjere u cilju olakšanja korištenja *Informacijskog sustava zaštite okoliša* korisnicima koji su obveznici unosa podataka kao i svim ostalim korisnicima (javnost, resorno Ministarstvo, županije/općine, stručna i znanstvena zajednici) u vidu pokretanja projekta „Uspostave centralnog sustava za upravljanje pravima i obavezama te jedinstvenog pristupa Informacijskom sustavu zaštite okoliša tzv. *Authentication, Authorization and Access (AAA)*“.

Sve baze podataka su redovito ažurirane i nadopunjavanje podacima.

4. Izveščivanje o stanju okoliša

Izrada izvješća obuhvaća poslove prikupljanja i objedinjavanja podataka, provjere kvalitete, analizu i u konačnici obradu i izradu pokazatelja i izvješća. Dio podataka za izradu izvješća prikuplja se kroz baze podataka *Informacijskog sustava zaštite okoliša*, a dio na zahtjev od samih pravnih subjekata, nadležnih tijela državne uprave, nadležnih upravnih tijela u županiji i Gradu Zagrebu, pravnih osoba s javnim ovlastima i ovlaštenika.

Većina izvješća izrađuje se u samoj Agenciji, a manji dio, za tematska područja kakvoće zraka i klimatske promjene (*Izvešće o godišnjim emisijama onečišćujućih tvari na području Republike, Izvešće o inventaru stakleničkih plinova* i *Izvešće o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora na teritoriju Republike Hrvatske* te dio *Izvešća o stanju kvalitete zraka, smanjenju emisija stakleničkih plinova i potrošnji tvari koje oštećuju ozonski sloj na području RH*) korištenjem vanjskih usluga. Izvješća tematskog područja More izrađuju se u suradnji s Referentnim centrom za more - Institutom za oceanografiju i ribarstvo iz Splita (IOR).

Ispunjavajući prihvaćene obveze Europske unije, Agencija je sudjelovala u uspostavi sustava trgovanja stakleničkim plinovima. Jedan od važnih koraka u uspostavi sustava je bila administrativna priprema za otvaranje i održavanje korisničkih računa, procedure za upravljanje sustavom trgovanja, te tehnička priprema za povezivanje sa sustavom za trgovanje emisijama stakleničkih plinova u Europskoj Uniji. Značajan dio ovih poslova bio je povezan s intenzivnom suradnjom u Povjerenstvu u postupku za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica. Održan je niz sastanaka i koordinacija, te edukacija korisnika vezanih uz Registar stakleničkih plinova i početak trgovanja stakleničkim plinovima.

Dodatan niz radionica i sastanaka održan je za sudionike sustava razmjene podataka na području gospodarenja otpadom, izvješćivanja o kvaliteti zraka, te niz sastanaka i radionica vezanih uz Inventar stakleničkih plinova, koji su rezultirali povećanjem kvalitete podataka, poglavito u segmentima izvješćivanja po Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC), te izvješćivanje prema Registru onečišćavanja okoliša.

Poslovi izvješćivanja o stanju okoliša mogu se razvrstati u nekoliko skupina:

- izrada *Izvešća o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj*,
- izrada nacionalnih izvješća po tematskim područjima,
- poslovi vezani uz Nacionalnu listu pokazatelja (NLP),
- međunarodno izvješćivanje,
- komunikacija s javnošću.

4.1. Izvešće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj

Izvešće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj temeljni je dokument o stanju okoliša kojeg izrađuje Agencija, a nadležno ga Ministarstvo upućuje u proceduru usvajanja Vladi Republike Hrvatske. *Izvešće* u konačnici usvaja Sabor Republike Hrvatske.

Hrvatski sabor je, nakon ponovljene procedure prihvaćanja i usvajanja koja je započela u 2010., na svojoj 4. sjednici održanoj 15. lipnja 2012. godine prihvatio nacionalno *Izvešće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2005. do 2008. godine.*

Tijekom 2012. godine Agencija je započela izradu strukture novog Izvešća koje će obuhvatiti razdoblje 2009. – 2012. Pri tome je u obzir uzeta najbolja praksa Europske agencije za okoliš (EEA) i drugih država u izradi ove vrste sveobuhvatnog izvješća. Prikupljeni su dostupni podaci i izrađen je sažeti prikaz pojedinih tematskih poglavlja Izvešća. Obzirom na dostupnost podataka, potpuna realizacija, odnosno dovršenje izvješća očekuje se 2014. godine.

4.2. Nacionalna izvješća po tematskim područjima

Agencija sukladno obvezama iz nacionalnog zakonodavstva izrađuje izvješća kojima daje pregled stanja u pojedinim tematskim područjima. Sva izrađena izvješća su dostupna na Internetskim stranicama Agencije pojedinih tematskih područja. Izvješća označena s * su u postupku stavljanja na Internetske stranice.

Izrađena izvješća u 2012. po tematskim područjima i njihove poveznice:

1. Zrak / Klimatske promjene

- Izvešće o obavljenom ispitivanju tekućih naftnih goriva na teritoriju RH u 2011.,*
- Godišnji izvještaj o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora na teritoriju RH u 2011., <http://www.azo.hr/GodisnjiIzvjestajOPracenjuEmisija>
- Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području RH u 2011., <http://www.azo.hr/GodisnjiIzvjestajOPracenju>
- Izvešće o hlapivim organskim spojevima (EHOS) (prolongirano zbog neplaniranih prioritetnih poslova)
- Emisija onečišćujućih tvari u zrak na području RH za 2010. god. (LRTAP), <http://www.azo.hr/EmisijaOneciscujucihTvari>
- Izvešće o stanju kvalitete zraka, za područje RH /četverogodišnje izvješće (2008.-2012.)-nacrt,
- Izvešće o inventaru stakleničkih plinova NIR 2012. <http://www.azo.hr/Izvjescia26>

2. Otpad

- Komunalni otpad i odlagališta uotpada; 2012., <http://www.azo.hr/Publikacije10>
- Izvešće o otpadnim baterijama i akumulatorima za 2011., <http://www.azo.hr/Izvjescia14>
- Pregled podataka o planovima gospodarenja otpadom 2012., <http://www.azo.hr/Izvjescia14>
- Pregled laboratorija koji obavljaju analizu fizikalnih i kemijskih svojstava otpada, 2012., <http://www.azo.hr/Izvjescia14>
- Pregled podataka iz Registra dozvola za gospodarenje otpadom i potvrda za prijevoz/posredovanje i izvoz neopasnog otpada, 2012., <http://www.azo.hr/Izvjescia14>

- Izvješće o otpadnim vozilima za 2011., <http://www.azo.hr/Izvjesca14>
- Pregled podataka o medicinskom otpadu za 2010., <http://www.azo.hr/Izvjesca14>
- Rješenja za umanjenu vrijednost nekretnine vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave u zoni građevine za zbrinjavanje otpada s popisom vlasnika građevina za zbrinjavanje otpada, stanje s 31.12.2011. <http://www.azo.hr/Izvjesca14>
- Pregled podataka o građevinama / postrojenjima, suglasnosti, dozvolama i planovima za gospodarenje otpadom od mineralnih sirovina za 2011.,*
- Gospodarenje muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi – Pregled podataka za 2011.,
<http://www.azo.hr/GospodarenjeMuljemIzUredaja>
- Izvješće o otpadnim uljima za 2011., <http://www.azo.hr/Izvjesca14>
- Izvješće o električnom i elektroničkom otpadu za 2011.,
<http://www.azo.hr/Izvjesca14>
- Izvješće o prekograničnom prometu otpada za 2011., <http://www.azo.hr/Izvjesca14>
- Pregled podataka o otpadu koji sadrži azbest za 2011., -nacrt
- Pregled izvršenja obveza sukladno Pravilniku o polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima -stanje s 31.12. 2012., <http://www.azo.hr/Izvjesca14>
- Izvješće o komunalnom otpadu 2011., <http://www.azo.hr/Izvjesca14>
- Pregled podataka o nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi za razdoblje 2007.-2011. <http://www.azo.hr/Izvjesca14>

3. Sektorski pritisci

- Izvješće o podacima iz Registra onečišćavanja okoliša (ROO) za 2011. - kašnjenje je uzrokovano dodatnim prioritetnim poslovima, <http://www.azo.hr/Izvjesca15>
- Izvješće o podacima iz Registra postrojenja u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari (RPOT) za 2011. <http://www.azo.hr/Izvjesca15>

4. Kopnene vode i more

- Europsko izvješće o vodi za kupanje u 2011 – dio RH, <http://www.azo.hr/IzvjesceOKakvoci>
- Izvješće o kakvoći voda i mora za kupanje u 2012. [http://www.mzoip.hr/doc/More/Izvjesce 2012.pdf](http://www.mzoip.hr/doc/More/Izvjesce%202012.pdf)

5. Biološka raznolikost

- Priroda je (i) u gradovima (izrađeno umjesto Izvješća o pokazateljima biološke raznolikosti). <http://www.azo.hr/Publikacije09>

Većina planiranih izvješća provedena je prema *Programu rada*. Izrada pojedinih izvješća prolongirana je ponajviše zbog neplaniranih prioritetnih poslova, ali i manjka djelatnika.

Izrada izvješća: *Pregled podataka o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi za 2011. i Pregled podataka o građevinama / postrojenjima, suglasnosti, dozvolama i planovima za gospodarenje otpadom od mineralnih sirovina za 2011.*, obzirom na nedostatak potrebnih podataka, zahtijevala je dodatne analize kako bi izvještaji bili izrađeni u zahtijevanoj kvaliteti.

Suradnja u prikupljanju podataka, njihovoj provjeri i izradi izješća tekla je po planu. Ipak, poteškoću u izradi Izješća predstavljala je kvaliteta dostavljenih podataka od strane ovlaštenika, obveznika te provjera istih od strane nadležnih tijela i nakon zakonom propisanih rokova. Agencija je unaprjeđujući kvalitetu izvješćivanja organizirala radionice kojima je cilj standardiziranje rada pri unosu podataka te bolje povezivanje korisnika podataka uz pružanje stručne podrške.

U pojedinim tematskim područjima, poglavito klimatske promjene, zbog nedostatka ljudskih kapaciteta, ali i zbog iznimno velikog obima programa edukacije (radionice, seminari i treninzi uključenih dionika sa svrhom poboljšanja kvalitete podataka), rokovi za izradu pojedinih poslova su produljeni. Obradeno je preko 700 verificiranih izješća o emisijama stakleničkih plinova, a neočekivani obujam posla zahtijevao je i rad u Povjerenstvu za izračun emisijskih jedinica koje se dodjeljuju svakom postojećem postrojenju za svaku godinu razdoblja trgovanja od 2013.-2020.

Proveden je cijeli niz aktivnosti u širem sklopu izvješćivanja:

- Izrada podloga za Zakon o otpadu: karte iz područja gospodarenje otpadom, Nacrt izješća o stanju u području gospodarenja otpadom i druge radne podloge po traženju Ministarstva zaštite okoliša i prirode,
- prvi put je napravljena Matrica zemljišta,
- izrađen je pregled sustava EMAS (ECO Management and Audit Scheme) i njegovog funkcioniranja te preporuke za ustroj EMAS sustava u Republici Hrvatskoj,
- usporedba E-PRTR vs. IPPC – metodologije, prijava podataka u PRTR, izvješćivanje prema primjeru zemlje članice Europske unije,
- ustanovljavanje cjelovitog pregleda izvještajnih obaveza prema okolišnim direktivama i drugim međunarodnim obavezama po ulasku Republike Hrvatske u Europsku uniju.

4.3. Nacionalna lista pokazatelja (NLP)

Poslovi vezani uz Nacionalnu listu pokazatelja (NLP) uključuju izradu i reviziju NLP-a s potrebnim osnovnim metapodacima i opisom metodologije izrade pokazatelja, sukladno nacionalnim propisima. Drugi skup poslova je bila izrada pokazatelja pojedinih tematskih područja, sukladno NLP-u, a koji se publiciraju za potrebe objave podataka javnosti.

Temeljem aktualne metodologije definirane Nacrtom NLP-a 2011, kao i praksom Europske agencije za okoliš (EEA) i drugih relevantnih EU i međunarodnih tijela, izrađeni su setovi pokazatelja te prikazani javnosti putem 2 publikacije: već tradicionalne *Okoliš na dlanu 2012* – u hrvatskoj i engleskoj inačici, te *Odabrani pokazatelji stanja okoliša u RH 2012*.

4.4. Međunarodno izvješćivanje

Sukladno preuzetim međunarodnim obavezama izrađena su i dostavljana izješća, setovi podataka i informacija prvenstveno Europskoj agenciji za okoliš (EEA), Europskoj komisiji te za potrebe izvješćivanja prema međunarodnim ugovorima Republike Hrvatske.

Nastavljen je proces unapređenja kvalitete te cjelovitosti podataka i informacija korištenjem međunarodnih projekata, te TAIEX programa za edukaciju i razmjenu iskustva sa zemljama članicama Europske unije, u suradnji s državnim institucijama. Izrađen je pregled izvještajnih obaveza Republike Hrvatske u području okoliša, sukladno preuzetim obvezama iz okolišnih direktiva i međunarodnih obaveza, iz kojeg je vidljivo da smo od pristupne godine u obavezi dostavljanja 244 izvješća i setova podataka. Tijekom 2012. godine za 23 izvještajne obaveze nije definirano nadležno tijelo.

Slijedom propisane obveze koordinacije izvješćivanja i izvješćivanja Europskoj komisiji, Agencija je u suradnji s nadležnim tijelima započela izradu Protokola za razmjenu i dostavu podataka /informacija i izvješća. U ovaj sustav uključeno je 20 institucija Republike Hrvatske koje su u dijelovima poslova izvješćivanja nadležne sukladno preuzetim obvezama, kako prema transponiranim EU direktivama, tako i prema drugim međunarodnim obvezama.

U 2012. godini izrađeni su i dostavljeni sljedeći skupovi podataka/izvješća po pojedinim tematskim područjima, sukladno preuzetim obvezama prema Europskoj agenciji za okoliš (EEA) i međunarodnim ugovorima - konvencijama i protokolima:

VODE/MORE

- Kakvoća rijeka u 2011.,
- Kakvoća jezera u 2011.,
- Kakvoća podzemnih voda u 2011.,
- Stanje i količina voda u 2011.,
- Kakvoća prijelaznih, priobalnih i otvorenih voda u 2011.,
- Biološki elementi kakvoće rijeka i jezera,
- Biološki elementi kakvoće prijelaznih i priobalnih voda,
- prijevod Izvjeće o vodama i moru za kupanje za sezonu 2011.

U sklopu suradnje s Europskom agencijom za okoliš (EEA) na obilježavanju *Godine voda u Europi* su izrađeni:

- Opasne tvari u vodama - RH dio,
- Ranjivost vodnih resursa i efikasnost korištenje vodenih resursa -RH dio.

ZRAK / KLIMA

- Izvješća o mjesečnom prekoračenju ozona za 2012.,
- Izvjeće o ljetnom prekoračenju ozona za travanj – rujan 2012.,
- Izvješćivanje o vrijednostima ozona u realnome vremenu 2012.,
- Mjerni podaci o kvaliteti zraka na postajama,
- Izvjeće o inventaru stakleničkih plinova na području Republike Hrvatske (NIR 2012),
- Emisije onečišćujućih tvari u zrak na području Republike Hrvatske za 2011. godinu (LRTAP),
- Standardno izvjeće nezavisne procjene (SIAR 1, SIAR 2).

PRIRODA

- Izvešće o zaštićenim područjima EEA –RH dio,
- Zaštićena područja,
- RH dio „Poljoprivredna područja velike prirodne vrijednosti – nadopuna“,
- RH dio „Europski indikatori biološke raznolikosti 2020“,
- RH dio „Zaštićena područja u Europi“.

TLO

- Onečišćenja tla.

GOSPODARENJE OTPADOM

- Godišnje izvješće o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju za 2011.

Agencija prepoznaje obveze koje proizlaze iz priključenja Europskoj uniji, te je tijekom svibnja 2012. godine sklopila sporazum s Državnim zavodom za statistiku temeljem kojeg će Agencija biti obvezna izrađivati i dostavljati u Eurostat izvješća o statistikama otpada sukladno Uredbi 2150/2002 putem eDamis portala.

4.5. Komunikacija s javnošću

Agencija je tijekom godine izradila razne publikacije, plakate, info-letke, pripremila podatkovne podloge, očitovanja, informacije, dala odgovore na upite i zahtjeve za informacijama javnosti, te izradila priloge za objavu u medijima i objavila izvješća.

Internetske stranice

Pripremajući se na komunikaciju s posjetiteljima izvan hrvatskog govornog područja, odnosno s posjetiteljima iz Europske unije, Agencija je intenzivirala preoblikovanje Internetskog portala na hrvatskom jeziku kako bi isti postao još pregledniji, a Internetske stranice Agencije na engleskom jeziku se sustavno održavaju. Informacije o okolišu i izrađena izvješća iz raznih tematskih područja su se redovito objavljivala na mrežnim stranicama.

Aktivna komunikacija

Neposredna komunikacija s javnošću obuhvaćala je odgovaranje na upite pristigle telefonom, e-poštom ili telefaksom prema Katalogu informacija Agencije. Relativan broj upita se smanjuje čemu je razlog velika informativnost Agencijskih Internet stranica koje nude razne informacije širokog spektra.

Znatan angažman predstavljaju poslovi korisničke podrške („help desk“), pri čemu je data podrška korisnicima u više od 5000 kontakata. Odgovorima na telefonske upite i upite pristigle elektronskom poštom, su dana potrebna objašnjenja što u konačnici povećava kvalitetu podataka i kvalitetu izvješća.

Komunikaciju sa stručnom javnošću Agencija je poboljšala i suradnjom u organizaciji stručnih skupova kao što je npr. „XII. Međunarodni simpozij o gospodarenju otpadom“. Ovakvi skupovi pridonose većoj harmonizaciji sudionika procesa izvješćivanja, kvalitetnijim izvješćima i boljom upoznatošću s odabranim temama problematike zaštite okoliša.

U sklopu obilježavanja Tjedna geografske osviještenosti (National Geographic Society) organiziran je GIS dan otvorenih vrata Agencije za zaštitu okoliša prilikom kojeg su se prezentirali postojeći i planirani GIS sustavi u Agenciji te mogućnosti primjene navedene tehnologije u sustavima upravljanja informacijama o okolišu.

Građani su tradicionalno mogli dobiti i informacije u prostorijama Agencije unutar Informacijskog centra za građane smještenog u sjedištu Agencije, u Zagrebu, na Trgu maršala Tita 8.

Suradnja s medijima

Mediji su izuzetno važan partner u priopćavanju informacija o okolišu i nezaobilazan kanal distribucije informacija. Tijekom godine su organizirane akcije i/ili konferencije za novinare zbog obilježavanja značajnih datuma za zaštitu okoliša. U suradnji s medijima su obilježeni *Dan planeta Zemlje* (22. travnja), *Svjetski dan zaštite okoliša* (5. lipnja), *Zagrebački energetski tjedan* kao i *Dan Agencije za zaštite okoliša* (12. prosinca).

Izrađene su i pisane obavijesti te tekstovi za web s novostima iz djelokruga rada Agencije o datumima značajnim za okoliš: *Svjetski dan voda* (22.ožujka), *Određivanje Instituta za oceanografiju i ribarstvo za Referentni centar more* (5. lipnja), *Međunarodni dan biološke raznolikosti* (22. svibnja), *Svjetski dan suzbijanja dezertifikacije* (17.lipnja) te *Dan zaštite ozonskog omotača* (16. rujna).

Dan Agencije kojim je proslavljena desetogodišnjica rada i poslovanja Agencije, obilježen je dvostruko: izrađen je i promoviran Hrvatski nacionalni portal registra onečišćenja okoliša uz odgovarajuću medijsku i stručnu podršku (sedam mjeseci prije roka!), a tijekom svečane proslave desetogodišnjice rada Agencije dodijeljeni su Eko-oskari Ministarstva zaštite okoliša i prirode.

Publikacije

Izradom publikacija Agencija povećava svoju vidljivost u javnosti i naglašava važna pitanja zaštite okoliša. Tradicionalno, sredstva za izradu publikacija iz godine u godinu su manja, no ovaj način vizualizacije rada Agencije ostaje i nadalje važan. U 2012. godini tiskane su publikacije namijenjene raznim skupinama stručne i šire javnosti:

- Okoliš na dlanu – 2012, hrvatsko i englesko izdanje,
- Izvešće o radu Agencije za 2011. godinu,
- Odabrani pokazatelji stanja okoliša u Republici Hrvatskoj za 2012. godinu,
- Komunalni otpad i odlagališta otpada, 2012.,
- Priroda je (i) u gradovima,

- Gospodarenje otpadom u radionicama za servisiranje i održavanje vozila (Eko-priručnik),
- Info letak „Kako izbjeći i smanjiti nastanak otpada u kućanstvima i uredima – praktični savjeti“,
- Info letak Baza dokumenata zaštite okoliša,
- Info letak Otpad u brojkama 2012.

Ostala izvješća i pripremljeni pregledi podataka nisu tiskani, ali su u elektronskom obliku u cijelosti dostupni na internetskim stranicama Agencije za zaštitu okoliša.

5. Međunarodna i projektna suradnja

U sklopu međunarodne i projektne suradnje proveden je niz zadataka u kojima Agencija surađuje, direktno i indirektno, s međunarodnim institucijama. Najveći opseg poslova se odnosio na razmjenu podataka s Europskom agencijom za okoliš (EEA). Druga velika skupina poslova je sudjelovanje u provedbi projekata s ciljem povećanja znanja i spremnosti Agencije za izvješćavanje o okolišu.

5.1. Suradnja s EEA, EK, UNECE, EUROSTAT-om

Agencija za zaštitu okoliša je ispred RH na poziv Europske agencije za okoliš (EEA) u 2012. sudjelovala po prvi puta u radu njihovog Upravnog vijeća – u svojstvu promatrača.

U okviru suradnje s Europskom agencijom za okoliš (EEA), Agencija je pregledavala i davala mišljenja na tematska izvješća Europske agencije za okoliš (EEA) te na pokazatelje i/ili setove podataka. Još uvijek u statusu suradničkog člana Europske agencije za okoliš, tijekom 2012. godine Agencija je bila uključena u projekte koje je provodila Europska agencija, tijekom kojih su se obje strane pripremale za puni opseg suradnje koji će nastupiti ulaskom u Europsku uniju. Redovite aktivnosti su obuhvaćale i sudjelovanje na četiri radionice u okviru suradnje EEA/Eurostat/UNECE (United Nations Economic Commission for Europe), kao i sudjelovanje na tematskim radionicama Europske agencije za okoliš, te na godišnjim i tematskim sastancima u Europskoj komisiji, na kojima je jedna od važnijih tema bila provedba Protokola PRTR (Pollutant Release and Transfer Register).

Suradnja s Europskom agencijom za okoliš (EEA) obuhvaćala je davanje primjedbi i mišljenja na publikacije:

- Draft Technical Report „Updated HNV Farmland in Europe“,
- Technical Report „Streamlining European Biodiversity Indicators 2020: Lessons learnt from the SEBI 2010 process“,
- ispunjavanja brojnih upitnika, poglavito u odnosu na teme učinkovitog korištenja resursa i korištenja obnovljivih izvora energije, te održivu potrošnju i proizvodnju.

Programi tehničke pomoći (TAIEX)

TAIEX instrumenti Europske komisije omogućili su dodatnu izobrazbu djelatnika Agencije, ali i suradničkih tijela i institucija te time doprinijeli jačanju administrativnih kapaciteta za potrebe praćenja i izvješćivanja prema preuzetim međunarodnim obvezama, posebno vezano uz područje klimatskih promjena (LULUCF), zaštite prirode te otpada.

Tijekom 2012. godine jača suradnja s EUROSTAT-om gdje je Agencija prezentirala svoja iskustva u području gospodarenja i statistika za komunalni otpad i sudjelovala na seminarima i sastancima. U sklopu suradnje s EUROSTAT-om pokrenuta je dostava podataka o otpadu putem eDAMIS web portala.

5.2 Međunarodni projekti

Projekti su odavno prepoznati kao učinkovit način jačanja kapaciteta te prijenosa zakonodavstva Europske unije u nacionalne propise. Praćenje i priprema projektne dokumentacije, redovito izvješćivanje nadležnih državnih tijela o provedbi projekata, kao i vođenje i održavanje registra rizika postaje sve detaljnije, radi čega su i djelatnici Agencije pohađali odgovarajuća školovanja u svrhu stjecanja potrebnih znanja o projektima.

Obveze redovitog izvješćivanja vezane uz projektne aktivnosti izvršene su na vrijeme, prvenstveno kroz Izješća o nepravilnostima, vođenjem i održavanjem Registra rizika te kroz druga izješća prema zahtjevima nadležnih tijela (SAFU, SDURF i MRRFEU).

Projekti u kojima je Agencija sudjelovala kao glavni korisnik vezani su uz više projektnih programa: UNEP/GEF, IPA I, G2G. Tijekom godine Agencija je bila nositelj pet projekata, a u 11 projekata u tijeku, kojih su nositelji ponajviše Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Ministarstvo zdravlja, Agencija je imala status sudionika.

Većina projektnih aktivnosti u kojem je sudjelovala Agencija u svojstvu sudionika provodila se sukladno planiranoj dinamici projekata, osim projekta *Implementacija CAFE direktive u Hrvatskoj*, gdje je partner na projektu zatražio produljenje implementacijskog perioda, nakon čega je projekt uspješno priveden kraju u listopadu 2012.

Prilikom provedbe projekta *Tehnička pomoć za razvoj nacionalne strategije za zaštitu od buke u RH* na razini Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Agencija, predloženo je da za potrebe ispunjenja obaveze prema Zakonu o buci (gdje je propisano da su Karte buke sastavni dio *Informacijskog sustava zaštite okoliša*) uslugu izrade portala Karata buke preuzme Agencija. Tijekom godine u daljnjim pregovorima radilo se na Sporazumu i Ugovoru sa Ministarstvom zdravlja kako bi se ova suradnja ostvarila. Do kraja godine nije se našlo optimalno rješenje.

Inicirano je sudjelovanje u provedbi dva projekata u svojstvu partnera, putem kojih je planirana ponuda usluga i znanja Agencije za zaštitu okoliša.

Agencija se sustavno uključuje u provedbu projekata nekih inozemnih institucija u suradnji s Europskom agencijom za okoliš. Sudjelujući u Shared European National State of the Environment (SENSE-2) projektu, pokrenutog od strane Europske agencije za okoliš, Agencije je izradila i dostavila niz pokazatelja, a djelatnici Agencije su se dodatno upoznavali s metodama izrade pokazatelja i rada u Europskoj agenciji.

Projekti u kojima je Agencija bila glavni korisnik:

- (GEF/UNEP) *Jačanje sustava protoka podataka i pokazatelja vezanih za pitanja zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj* je proveden manjom dinamikom od planirane te je stoga kraj projekta predviđen za 2013.,
- (G2G) *Prema provedbi CAFE direktive u Republici Hrvatskoj*. Provedene su aktivnosti za uspostavu izvješćivanja po CAFE direktivi. Projekt je uspješno završen krajem listopada 2012.,

- (IPA MB) Unutar projekta *Suradnje zemalja WB i EEA* priprema se uključivanje agencija za okoliš u rad EEA,
- (G2G) *Izvešćivanje prema zahtjevima Direktive o komunalnim otpadnim vodama i Okvirne direktive o vodama (AZO)* omogućio je stjecanje znanja djelatnika Agencije o izvješćivanju po ovim direktivama,
- (IPA I 2010 FF RAC) *Unapređenje izvješćivanja iz područja otpada* je pokrenut kako bi se stekla dodatna praktična znanja izvješćivanja iz područja otpada.

Projekti u kojima je Agencija imala status sudionika:

- *Zaštita od onečišćenja voda u priobalnom području,*
- *IPA Twinning Jačanje kapaciteta za provedbu Direktive o onečišćenju uzrokovanom ispuštanjem određenih opasnih tvari u vodni okoliš i Okvirne direktive o vodama,*
- *WWF Jačanje mreže morskih zaštićenih područja u Hrvatskoj (Med PAN South),*
- *IPA 2007 Kemijska sigurnost - Jačanje pravnog okvira institucionalne infrastrukture za zaštitu u postupanju s opasnim kemikalijama,*
- *BC FLAM Podrška izradi nacionalnog akcijskog plana za smanjenje lebdećih čestica (PM) i NO_x u Republici Hrvatskoj,*
- *IPA I 2009 Jačanje kapaciteta za provedbu okolišnog acquis-a na područjima gospodarenja otpadom, integriranom sprječavanja i kontrole onečišćenja te zaštitu od buke (3 komponente)*
 - I *Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom,*
 - II *Uspostava centara za provedbu IPPC-a na regionalnom nivou u Hrvatskoj,*
 - III *Tehnička pomoć za razvoj nacionalne strategije za zaštitu od buke u RH,*
- *Shared European National State of the Environment SENSE- 2,*
- *Jačanje kapaciteta Hrvatske, Crne Gore i Srbije za praćenje i kontrolu prekograničnog kretanja kemikalija i opasnog otpada,*
- *Od gradskog otpada do biometana za utiskivanje u plinsku mrežu i promet,*
- *EEA/FRESH Support to developing Environment and Health Narrative for EEA reporting.*

Najavljeno je i sudjelovanje u projektima:

- *SF Modernizacija mreža za praćenje kvalitete zraka u Republici Hrvatskoj te meteoroloških postaja,*
- *UNDP Technical expertise in development of GHG Inventory in BiH.*

U pojedinim projektima Agencija je bila partner u provedbi:

- *MB IPA 2011 Višekorisnički program statističke suradnje,*
- *Sustainable aggregates planning in South east Europe SNAP SEE,*

ili se pripremao za provedbu:

- *Uspostava ISZO u Crnoj Gori (u suradnji s konzorcijem WYG),*
- *Uspostava baze karata buke i akcijskih planova.*

Projektni prijedlozi, u kojima je Agencija bila u svojstvu suradnika ili partnera, a na kojima su također utrošeni resursi Agencije, nisu bili prihvaćeni:

- *FP7 ENV Development of advanced techno-economic modeling tools for assessing costs and impacts of mitigation policies,*

- IPA I 2012 *Jačanje administrativnih, tehničkih i znanstvenih kapaciteta za provedbu Direktive o strategiji mora – CRO MARINE,*
- IPA II SEE *Environmental risk reduction by sustainable and cost-effective management of municipal solid waste disposal sites and organic waste in SEE countries, ECOWASTE.*

Osim projekata koje provodi Agencija ili u kojima sudjeluje u svojstvu imenovanog člana (radnog ili nadzornog tijela), tijekom godine djelatnici Agencije sudjelovali su i u raznim drugim aktivnostima kao što su radionice, davanje mišljenja, sastanci i slično.

Rad na projektima podrazumijevao je cijeli niz neplaniranih aktivnosti, što je zahtijevalo dodatni angažman djelatnika Agencije.

6. Suradnja na nacionalnoj razini

6.1. Suradnja s ministarstvima, javnim ustanovama, znanstvenim i stručnim institucijama

U sklopu suradnje s tijelima državne uprave i institucijama Agencija je sudjelovala pri izradi podzakonskih i zakonskih akata te u razvoju institucionalnog okvira zaštite okoliša. U ovim postupcima, Agencija daje mišljenja i suglasnosti, obavlja savjetodavne poslove pri provedbi određenih zakonskih rješenja, surađuje u izradi strateško-planskih dokumenata, u radu povjerenstava za izradu nacрта propisa, te doprinosi radom u tehničkim odborima i jedinicama za provedbu projekata.

Značajan obujam međuinstitucijske suradnje u svim tematskim područjima odnosio se na usklađivanje toka podataka, uključujući prijenos direktiva o nacionalnu legislativu o okolišu, te daljnji razvoj informacijskih sustava tematskih područja.

Agencija je tijekom godine sudjelovala u izradi i/ili je dala svoja očitovanja na niz nacрта/prijedloga zakona i podzakonskih akata, strategija/akcijskih planova, primjerice: *Zakon o zaštiti prirode, Zakon o zaštiti zraka, Zakon o zaštiti okoliša, Zakon o otpadu, Akcijski plan zaštite okoliša, Operativni program za okoliš za razdoblje 2014.-2020. izradom prijedloga projekata, Plan gospodarenja otpadom RH, Pravilnik o praćenju emisija stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj, Uredba o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima, Uredba o praćenju emisija stakleničkih plinova, politike i mjera za njihovo smanjenje u Republici Hrvatskoj, Uredba o načinu trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova, Pravilnik o načinu besplatne dodjele emisijskih jedinica postrojenjima, Prijedlog Pravilnika o načinu korištenja Registra Europske unije, Prijedlog Pravilnika o izobrazbi osoba koje obavljaju djelatnost prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i održavanja ili servisiranja opreme i uređaja koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovisne, Prijedlog Pravilnika o praćenju, izvoješćivanju i verifikaciji izvoješća o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja i zrakoplova, Popis postrojenja s nacrtom preliminarnog izračuna besplatnih emisijskih jedinica za svako postrojenje za svaku godinu za razdoblje trgovanja od 2013.-2020., Nacrt prijedloga Uredbe o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima.*

Izrađen je i nacrt *Pravilnika o razmjeni informacija o podacima iz mreža za praćenje kvalitete zraka* te su dana mišljenja na *Planove praćenja emisija stakleničkih plinova za postrojenja, Planove praćenja podataka o tonskim kilometrima iz zrakoplova i Planove praćenja emisija stakleničkih plinova za operatore zrakoplova.*

Popis suradničkih institucija s kojim Agencija ima sporazum o suradnji (Agronomski fakultet Zagreb, Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Državni hidrometeorološki zavod, Državni zavod za zaštitu prirode, EKONERG, Energetski institut Hrvoje Požar, Hrvatski geološki institut, HRVD, Institut za oceanografiju i ribarstvo i Hrvatski centar za poljoprivredu hranu i selo- Zavod za tlo), proširen je za još jednu suradničku instituciju, Državni zavod za statistiku.

Temeljem potpisanog sporazuma iz svibnja 2012., Agencija će biti obvezna izrađivati i dostavljati u EUROSTAT izvješća o statistikama otpada sukladno Uredbi 2150/2002, čime podaci Agencije postaju službeni izvor statističkih podataka tematskog područja otpada za potrebe međunarodnog izvješćivanja.

Veliki dio ovog tipa suradnje je planiran, no određeni radno-intenzivni poslovi su neplanirano provedeni:

- izrade Radnih podloga *Zakona o otpadu*,
- nacrt *Pravilnika o razmjeni informacija o podacima iz mreža za praćenje kvalitete zraka*,
- izrada prijedloga izmjena i nadopuna *Pravilnika o Registru onečišćavanja okoliša*,
- prijedlogu izmjena i nadopuna *Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari*,
- davanje mišljenja na prijedlog *Pravilnika o praćenju, izvješćivanju i verifikaciji izvješća o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja i zrakoplova*.

6.2. Suradnja na izradi podloga za pregovarački proces s EU

Aktivnosti vezane uz proces ulaska u Europsku uniju provedene su prema planu. Većina aktivnosti odnosila se na izradu planskih dokumenata i praćenja provedbe planiranih mjera od strane Europske komisije.

U sklopu svojih odgovornosti Agencija je sudjelovala u:

- izradi i reviziji podloga za izradu *Programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine za 2013. (NPPEU)*,
- izradi i reviziji *Predpristupnog ekonomskog programa 2012-2013.*,
- izradi dokumenta *Samoprocjene (Self Assesment)*, Agencije, dva puta godišnje,
- izradi podloga za praćenje *Akcijskog plana (Monitoring tablice)*, tri puta godišnje,
- izradi podloga za 8. Sastanak *Stabilisation and Association Committee*.

6.3. Suradnja s referentnim centrima

Referentni centri su institucije predložene od strane Agencije za izvršavanje zadataka u okviru pojedinih tematskih područja, definiranih Zakonom o zaštiti okoliša (NN 110/07), čl. 37, a koje određuje Vlada Republike Hrvatske.

Aktivnosti Agencije započete 2011. na području određivanja Referentnog centra za more završene su početkom godine. Vlada Republike Hrvatske je 15. ožujka 2012. godine, donijela odluku kojom se *Institut za oceanografiju i ribarstvo* iz Splita određuje Referentnim centrom za more Agencije za zaštitu okoliša. Referentni centar za more određen je za potrebe stručne i znanstvene potpore Agenciji na poslovima prikupljanja, obrade, analize podataka o stanju morskoga okoliša, ribarstva i marikulture, te za razvoj Informacijskog sustava more i izvješćivanja naročito prema Europskoj agenciji za okoliš (EEA).

Nastavak aktivnosti na izgradnji mreže referentnih centara nastavljen je tijekom cijele 2012. godine s naglaskom na uspostavi Nacionalnog referentnog centra za prirodu, Nacionalnog referentnog centra za vode i Nacionalnog referentnog centra za zrak. U okviru aktivnosti

Agencije razrađene su podloge te je pripremljen prijedlog Odluke o proglašenju, zajedno s obrazloženjem Odluke, da se Državni zavod za zaštitu prirode (DZZP) proglasi Referentnim centrom za prirodu. Spomenuti dokumenti su poslani u Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na daljnje postupanje, a u tijeku je usklađivanje primjedbi od strane DZZP-a na dokumentaciju.

Također su započete aktivnosti određivanja Referentnog centra za vode i Referentnim centrom za zrak i slijedom toga su provedeni i kontakti s Hrvatskim vodama, kao i Državnim hidrometeorološkim zavodom.

7. Financijsko poslovanje

U 2012. godini, Agencija za zaštitu okoliša poslovala je preko računa Državnog proračuna, Državne riznice.

- a) **I proračun** – ukupna planirana sredstva za I-II / 2012. godinu, bila su odobrena u iznosu od: **3.559.500 kn** – NN 131 / 17.11.2011.;
- b) **II proračun** - ukupna planirana sredstva za čitavu 2012. godinu bila su odobrena u iznosu od: **19.986.303 kn** – NN 24 / 27.02.2012. – godišnji proračun za 2012.; u istim su NN objavljene i projekcije Proračuna za 2013. (17.918.095) & 2014.(17.760.095).
- c) Tijekom godine izvršene su izmjene Proračuna kroz sustav preraspodjela sredstava planiranih u državnom proračunu (I – srpanj/2012., II – studeni/2012.) kako slijedi:
- **Preraspodjela I** je izvršena unutar grupe rashoda 31 – Rashodi za zaposlene, a radi isplate nedostajućih sredstava za regres (**preraspodjela unutar 5%**); ukupno je tom prilikom preraspodijeljeno 23.885 kn; visina Proračuna Agencije ostala je ista – 19.986.303.
 - **Preraspodjela II** – NN132 / 30.11.2012. – osnovni je proračun Agencije sveukupno umanjen za 552.158 kn, a novi je proračun iznosio **19.434.145 kn**. **Umanjenja** (ukupno: 1.830.158 kn) su izvršena na aktivnosti Informatički sustav zaštite okoliša – A730007 (248.000 – rashod za računalne usluge), aktivnosti Informatizacija uprave – K730008 (120.000 kn – rashod intelektualne i osobne usluge), aktivnosti Međunarodna suradnja – A730009 (125.000 kn – rashodi: ostale usluge i ostali nespomenuti rashodi poslovanja), aktivnosti Opremanje zgrade – K730010 (150.000 – rashodi: uredska oprema i namještaj, oprema za održavanje i zaštitu, dodatna ulaganja na građevinskim objektima), aktivnosti Administracija i upravljanje Agencijom – A730012 (335.000 kn – rashodi: usluge telefona, pošte i prijevoza, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, komunalne usluge, intelektualne i osobne usluge, ostale usluge, naknade osobama izvan radnog odnosa, naknada za rad predstavničkih tijela, reprezentacija), aktivnosti Nacionalno izvješće o stanju okoliša – A730029 (852.158 - rashodi intelektualne i osobne usluge). **Povećanja** (ukupno 1.278.000 kn) su izvršena na aktivnosti Informatizacija uprave, aktivnosti - K730008 (120.000 kn – u korist rashoda za uredske opremu i namještaj), aktivnosti Administracija i upravljanje Agencijom – A730012 (1.158.000 kn – u korist rashoda: plaće za redovan rad, ostali rashodi za zaposlene, doprinosi za obavezno zdravstveno osiguranje, doprinosi za nezaposlenost, naknade za prijevoz uposlenika, energija).
- d) **Povučena, iskorištena i neiskorištena (rezervirana) sredstva**
- 16.802.207,25 kn iznose ukupno iskorištena / preknjižena sredstva iz Riznice za 2012. godinu (proračunska sredstva – 16.374.831,49; sredstva ino-pomoći – 427.375,76);
 - 2.629.870,50 kn - ukupno preostala i rezervirana, a neiskorištena planska sredstva od strane Agencije; od tog iznosa, neiskorištena sredstva proračuna iznose

893.246,26 kn a neiskorištena sredstva ino – pomoći – 1.736.624,24 kn (planske veličine).

e) Konačni plan i realizacija sredstava Agencije, tijekom proračunske godine 2012.

	PLAN (kn)	RELIZACIJA (kn)	POSTOTAK IZVRŠENOSTI (%)
Proračun	17.270.145,00	16.374.831,49	94,81
Ino pomoć – LIFE	539.000,00	123.125,00	22,84
Ino pomoć – GEF	1.480.000,00	280.153,86	18,93
Ino pomoć – IPA 2008	145.000	24.096,90	16,62
SVEUKUPNO	19.434.145,00	16.802.207,25	86,46

Vidljivo da ukupna realizacija Agencijskog plana iznosi 86,46%; promatrajući izdvojeno postotak izvršenosti (korištenja) proračunskih sredstava (94,81%) dolazimo do zaključka da su proračunska sredstva planirana izuzetno pažljivo te da je stupanj njihove iskorištenosti visok. Niska iskorištenost sredstava ino-pomoći rezultat je određenih tehničkih problema u korištenju sredstava koji su doveli do produženja rokova završetaka projekata u 2013. godini.

f) Analiza realizacije proračunskih sredstava utrošenih po aktivnostima, pokazuje da je od ukupno realiziranih proračunskih sredstava u iznosu od 16.374.831,49 kn na:

- osnovne administrativne funkcije, aktivnost A730012, utrošeno tijekom 2012. godine, 9.877.958,26 kn, odnosno, 60,32%;
- na sve ostale aktivnosti Agencije, utrošeno je tijekom 2012. godine, 6.496.873,23 kn, odnosno, 39,67%; unutar ukupnosti ovih aktivnosti (Informacijski sustav zaštite okoliša, Projekti s međunarodnim agencijama, Nacionalno izvješće o stanju okoliša RH, Informatizacija Agencije i Opremanje zgrade, najviše sredstava je utrošeno na aktivnosti: Informacijski sustav zaštite okoliša, Nacionalno izvješće o stanju okoliša u RH i Informatizaciju Agencije, ukupno: 5.863.423,23, odnosno, 35,80% ukupnih rashoda proračunskih sredstava.

Agencija je provela gotovo sve poslove predviđene *Programom rada i razvoja za 2012.*, kao i cijeli niz nepredviđenih zadataka shodno postavljenim prioritetima i predstojećim obvezama. Pažljivim korištenjem sredstava i vlastitom inicijativom, povećani su ljudski i tehnički kapaciteti za provedbu postavljenih i budućih zadataka, pogotovo onih koji će nastati ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju. Odgovarajuća pažnja je usmjerena i budućem financiranju Agencije, pri čemu je ostvaren uspjeh u osiguranju financijskog okvira idućeg četverogodišnjeg razdoblja.

Prof.dr.sc. Neven Voća
Ravnatelj Agencije za zaštitu okoliša

Nm Voća

PRILOG: Popis korištenih kratica

DZS	Državni zavod za statistiku
EC; EK	European Commission; Europska komisija
EEA -	European Environment Agency (Europska agencija za okoliš)
EHOS	Emisije hlapivih organskih spojeva
EIONET	European environmental information and observation network
EMAS	ECO Management and Audit Scheme
EU	Europska unija
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
GEF	Global Environment Fund
GHG	Greenhouse gases
GIS	Geografski informacijski sustav
HRVD	Hrvatske vode
IOR	Institut za oceanografiju i ribarstvo
IPA	Instrument for Pre-Accession assistance
ISO	International Organization for Standardization (Međunarodna organizacija za standardizaciju)
ISZO	Informacijski sustav zaštite okoliša
LIFE	Financial Instrument for the Environment
LRTAP	Long-Range Transboundary Air Pollution (Dalekosežno prekogranično onečišćenje zraka)
LULUCF	Land-use, Land Use Change and Forestry (Korištenje zemljišta, promjena korištenja zemljišta i šumarstvo)
MRRFEU	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
MZOIP	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
MZ	Ministarstvo zdravlja
NIR	National Inventory Report (Nacionalni inventar stakleničkih plinova)
NLP -	Nacionalna lista pokazatelja
NN -	Narodne novine
NPPEU	Nacionalni program za pridruživanje Europskoj uniji
PCB -	Poliklorirani bifenili
PRTR	Pollutant Release and Transfer Register
ROD	Reporting obligations database
ROO	Registra onečišćavanja okoliša
RPOT	Registar postrojenja u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari
SAFU	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata
SDURF	Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije
SEE	South East Europe
TAIEX	Technical Assistance and Information Exchange
TO	Tehnički odbor
UN	Ujedinjeni narodi
UNEP	United nations environment programme
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change / Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime
WB	West Balkan / zapadni Balkan
WWF	World Wildlife Fund

